Ғұндардың шаруашылылығы мен тұрмысы,мәдениеті

- ***Сабақтың мақсаты:***
- ***Білімділік: Ғұн мемлекетінің қалыптасу жайында алған білімдерін нақтылай отырып, ғұндардың тұрмысы мен шаруашылығы, қоғамдық құрлысы және мәдениеті жайында таныстыру. Олардың ерекшеліктерін ұғындыру.***
- ***Дамытушылық: Оқушылардың ойлау қабілетін, танымдық қызығушылығын, белсенділігін дамыту.***
- ***Тәрбиелік:Оқушыларды өз елінің барлық тарихи құндылықтарын құрметтеуге, мәдениетке деген сүйіспеншілігін арттырып, мәдениетті жалғастырушы жас ұрпақты тәрбиелеу***

Миға шабуыл жасау.

Берілген сөздерден сөйлем құра:

ЖОРЫҒЫ ХАЛЫҚТАРДЫҢ СЕБЕП ҒҰНДАРДЫҢ ҰЛЫ БАТЫСҚА ҚОНЫС БОЛДЫ АУДАРУЫНА

Шешуі: Ғұндардың батысқа жорығы халықтардың ұлы қоныс аударуына себеп болды

Картамен жұмыс.

- Ежелгі Қазақстан жерін қандай тайпалар мекен етті?
- Ғұн тайпаларының жылжу бағытын көрсет?

ФИННО-УГОРЫ
СЛАВЯНЕ
САРМАТЫ
АЛАНЫ
ГУННЫ
ХОРЕЗМ
УСУНИ
ПАРФИЯ
БАКТРИЯ
ИМПЕРИЯ ХАНЬ

1.Ғұндар қай империяға үлкен қауіп төндірді?

2. 5 ғасырда ғұндардың басшысы кім болды және ол өз қол астына кімдерді жинады?

3.Ғұндардың соғыста жеңу себептері неге байланысты болды?

4.Каталаун шайқасы өткен жыл және соғыстың қорытындысы қалай болды?

5.Ғұн жорықтарының маңызы неде?

6.Ғұндар туралы жазған Византия елшісі?

«Ол кім? Бұл не?»

1. Мөде
2. Аттила
3. Ұлы Қытай қорғаны

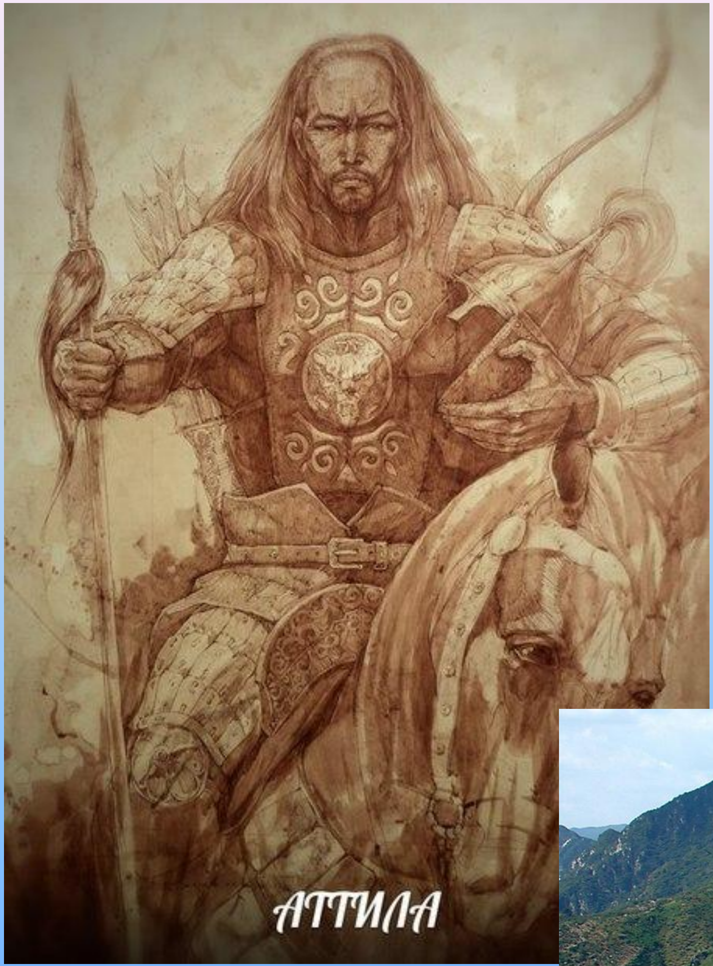
АТТИЛА

1 .Ғұндардың билеушісі шаньюй сөзінің мағынасы

2.Ғұндар қай елмен 300 жылдан астам уақыт соғысты?

3.Цинь патшалығы ғұндардан қорғану үшін не істеді?

4.Ғұндар қай ғасырда оңтүстік және солтүстік болып екіге бөлінді?

5.Ғұн тайпасы қай билеуші тұсында күшейді?

6.Ғұн тайпасы қанша рудан тұрды?

Жаңа сабақтың жоспары

1.Ғұндардың тұрмысы
2. Ғұндардың қоғамдық құрылысы
3. Ғұндардың мәдениеті

Ғұндар көшпелі тұрмысқа қажетті заттарды негізінен былғары, жүн, киіз, ағаштан жасады.

Аммиан Марцеллин ғұндар туралы:”Ғұндар жақсы шыныққан,олар отты да қажет етпейді. Тау мен орманда көшіп жүреді,жас кезінен ыстық- суыққа ,шөлге үйренген деп пайымдайды.

Ғұндар

Негізінен мал шаруашылығымен айналысты

Аң аулаумен айналысты

Егіншілікпен де шұғылданды

Киіз үйде тұрды

Әшекей бұйымдары

Тарихи терминдер:

Жүзбасы – жүз адамдық әскердің басшысы.

Патриархалды билік- ер адамдардың билігінің жоғары болуы.

Тәлімді егіншілік -қолдан суарылмайтын егін.

Зерлеу әдісі- бұйымдардың беттеріне алтын түйіршіктерді дәнекерлеу.

«Полихромдық стиль»- бұйымға сәндік үшін түрлі-түсті заттар жабыстыру.

1.Рим тарихшысы Аммиан Марцеллин ғұндарды қалай сипаттады?

2.Ғұндардың қалалары жайында Прииск қалай сипаттады?

3.Аммиан Марцеллин ғұндардың өмірі туралы пайымдап жазғаны

1.Ғұндардың шаруашылығы туралы айтып бер

2.Ғұн қоғамында кімдер билік етті?

3.Ғұндарда құқық қорғау жүйесі болды ма?

4.Ғұндар ыдыс-аяқ жасауға қандай материлдар пайдаланған?

5.Бұйымның бетіне алтын түйіршіктерді дәнекерлеу әдісі қалай аталады?

Тест тапсырмалары:

1.Ғұн тайпаларының билеушісі қалай аталады?

а) патша ә) шаньюй б) хан в) гуньмо

2.Ғұндар мен Қытай елінің арасындағы соғыс қанша жылға созылады?

а) 200 жыл ә)300жыл б) 100жыл в) 150жыл

4. Ғұн тайпаларының бір мемлекетке бірігіп, күшейген кезі?

а) б.з.б.3ғ.-2ғ. ә) б.з.б.2ғ.-1ғ. б) б.з.б.1ғ. в) б.з.б.1ғ.

5.) б.з.б.55 жыл Ғұн мемлекеті қандай бөліктерге бөлінеді?

а) Орталық және Шығыс ә) Солтүстік және Оңтүстік

б) Солтүстік және Шығыс в) Батыс және Шығыс

6. Халықтардың ұлы қоныс аударуының басталуына негіз болған тайпа?

а) сақтар ә) ғұндар б) үйсіндер в) арабтар

7. Ғұндардың аты аңызға айналған қолбасшысы?

а) Дарий ә) Аттила б) Шырақ в) Ескендір

8. Аттила жері рим империясына қашан жорық жасап, оны тізе бүктірді?

а) б.з.б.1ғ.аяғы ә) б.з.Vғ. ортасы б) б.з.2ғ. в) б.з.б.3ғ.басы

9. Ғұндар қай империяның жойылуына себепкер болды?

а) Цинь ә) Рим б) Македония в) Сасанид

10. Еділ туралы қай тарихшы жазды?

а) Геродот ә) Присск б) Страбон в) Ксенофонт

Үйге тапсырма

Ғұндардың шаруашылығы мен тұрмысы, мәдениеті.

Көшпелілердің баспанасы киіз үй туралы эссе жазып келу.